

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра практичної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія та педагогіка (вища школа)

053 - Психологія

05 – Соціальні та поведінкові науки

Факультет філології та масових комунікацій

2020-2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологія та педагогіка (вища школа)**» для студентів спеціальності Психологія ОС «Магістр»

Розробник: доктор філософських наук, професор Попович О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри практичної психології МДУ

Протокол від *27 серпня 2020 рр*

Завідувач кафедри практичної психології

Варава Л.А

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <u>05 – Соціальні та поведінкові науки</u>	Нормативні навчальні дисципліни	
Модулів – 3	Спеціальність <u>053 - Психологія</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – доповіді, презентації, реферати, есе, тези		Семестр	
Загальна кількість годин – 180.		1-й, 2-й	1-й, 2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	Рівень вищої освіти: Магістерський	28 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	14 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		118 год.	154 год.
Індивідуальні завдання: 2 год.			
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є підготовка студентів магістратури до виконання обов'язків викладача вищого навчального закладу; проведення науково пошукової роботи та керівництва дослідницькою роботою студентів; організації навчально-виховного процесу в спеціалізованих гімназіях, школах, коледжах; забезпечення в процесі підготовки спеціалістів до викладацької діяльності формування науково-психологічного мислення особистості, його педагогічної компетентності.

Завдання курсу:

- розкрити зміст основних психологічних категорій (психологія), ознайомити з різними науковими підходами до них;
- сформувати установку на пошук взаємозв'язків філософських, соціально-економічних, психологічних наукових ідей з проблемами навчання, виховання, освіти (про унікальність і неповторність кожної людини, про ставлення до неї як до вищої цінності, про розвиток активності, самостійності, творчості суб'єкта, його самореалізації тощо);
- сформувати вміння розв'язувати психологічні задачі, ситуації;
- сформувати практичні вміння організовувати і проводити різні форми організації начально-виховного процесу у ВНЗ;
- сприяти самовизначенню особистості, освоєння нею системою психологічних цінностей;
- дати уявлення про історію і сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні.

Передумовою для ефективного оволодіння навчальною дисципліною студентами магістратури є попереднє опанування таких дисциплін, як: «Філософія», «Соціологія», «Історія української культури» та комплексом психологічних дисциплін, а саме: «Загальна психологія», «Педагогіка», «Вікова психологія», «Соціальна психологія» та ін. Дисципліна має перспективний зв'язок із

дисциплінами та їх розділами: «Актуальні проблеми психології», «Конфліктологія».

Структурно-логічне місце дисципліни у загальній програмі підготовки магістрів за фахом “Практична психологія ” – у складі фундаментальних дисциплін після загальної підготовки з вивчення дисциплін психолого – педагогічного циклу. Освоєння дисципліни базується на знаннях таких загальноосвітніх дисциплін, як: «Філософія», «Соціологія», «Основи наукових знань» та ін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *Знати:*

- історичні та методологічні витoki розвитку психології вищої освіти в Україні та індустріально розвинених країнах; напрямки її удосконалення;

- чинники психологічної готовності до науково-педагогічної діяльності у вищій школі, оптимізації самовизначення майбутнього викладача, його адаптації до умов ВНЗ, педагогічного колективу та взаємодії зі студентською (слухацькою) аудиторією;

- психологічну сутність основних видів діяльності суб'єктів та об'єктів педагогічного процесу у ВНЗ: пізнавальної, організаційної, комунікативної, конструктивної;

- зміст та технології психологічних методів дослідження та психологічного впливу з метою підвищення педагогічної майстерності;

- психологічні детермінанти формування педагогічної культури та етики викладача вищого навчального закладу, вагомості іміджу викладача та його впливу на формування особистості майбутнього фахівця вищої кваліфікації.

Вміти:

- застосовувати знання психології пізнавальної діяльності та навчання, структури особистості, організації та методології творчого мислення; застосовувати навички удосконалення психічних пізнавальних процесів, використання можливостей системного впливу структурних компонентів особистості на ефективність навчання та виховання;

- використовувати вміння психодіагностики, її функцій та методів, критерії оцінки їх якості та особливості застосування в процедурі психологічного дослідження та в організації педагогічного процесу у вищій школі;

- використовувати сучасні психологічні методи роботи з першоджерелами, їх реферування та коментування, оперувати психологічними категоріями та поняттями;

- застосовувати навички самостійно аналізувати та творчо реалізувати заходи по розв'язанню психологічних проблем, що виникають в навчально-виховному процесі, пояснювати та формулювати соціально та індивідуально-орієнтовані рекомендації щодо вирішення реальних педагогічних ситуацій;

- на основі самопізнання та навичок саморегуляції формувати індивідуальний стиль науково-педагогічної діяльності, професійного педагогічного спілкування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент має досягти таких результатів навчання (**компетентностей**):

- комунікативна – вміння донести свою позицію до фахівців та нефахівців; вміння співпрацювати із професійним колом для провадження професійної діяльності;

- володіти навичками ефективно формувати коректну стратегію комунікації, у професійній діяльності;

- здатність виявляти та оцінювати фактичний і потенційний ризик при наданні психологічної допомоги;

- здатність до здійснення стандартних базових процедур надання індивіду, групі, організації психологічної допомоги з використанням традиційних методів і технологій;

- дотримуватись етичних принципів професіонала при роботі з дітьми.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні основи психології вищої школи

Тема 1. Предмет, категорії психології вищої школи. Вища школа як педагогічна система

Предмет психології вищої школи. Основні функції та завдання психології вищої школи. Характеристика основних категорій психології вищої школи. Вища школа як педагогічна система. Предмет психології вищої школи. Основні функції та завдання

психології вищої школи. Характеристика основних категорій психології вищої школи.

Вища школа як психологічна система.

Тема 2. Методи та методика психологічних досліджень

Сутність поняття «психологічне дослідження». Етапи психологічного дослідження.

Сутність та взаємозв'язок понять методологія, метод, методика дослідження. Різні підходи до класифікації методів дослідження. Характеристика емпіричних методів дослідження. Характеристика теоретичних методів дослідження.

Методи кількісної обробки результатів дослідження.

Тема 3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу

Специфіка діяльності педагога у вищому навчальному закладі. Завдання, права та обов'язки викладача університету. Основні напрями діяльності викладача вищого навчального закладу. Психологічна структура педагогічної діяльності. Педагогічний професіоналізм викладача психології вищого навчального закладу.

Тема 4. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу

Проблема культури в українському суспільстві. Багатозначність терміну «культура». Духовна, професійна, психологічна культура. Професійний і культурний аспекти формування особистості педагога. Компоненти педагогічної культури.

Тема 5. Студент як суб'єкт – суб'єктної педагогічної діяльності

Студентство як соціальна група. Права і обов'язки студентів педагогічного університету. Психологічні особливості старшого юнацького віку. Адаптація студентства у вищому навчальному закладі.

Тема 6. Виховна робота у вищому навчальному закладі

Мета і завдання виховання у вищому навчальному педагогічному закладі. Основні напрями виховання студентів у процесі навчання та позанавчальній діяльності. Виховна робота в академічній групі. Роль та функції куратора академічної студентської групи. Форми позааудиторної роботи зі студентами.

Змістовний модуль 2. Психологія діяльності та проблеми навчання у вищій школі

Тема 1. Проблеми психології діяльності. Пізнання як діяльність. Структура пізнання

Загальне поняття діяльності. Діяльність як філософська категорія. Психологічна структура діяльності та діяльнісна трактовка психіки. Складові свідомості. Діяльність та пізнавальні процеси. Пізнання як діяльність. Функціональна структура пізнавальних процесів та поняття «образ світу». Навчання як діяльність.

Тема 2 . Проблеми навчання та научення у вищій школі

Теорія планомірного формування розумових дій. Етапи формування розумових дій та понять. Типи орієнтованих базисних дій чи типи вчення. Метод планомірного формування розумових дій.

Тема 3. Психологія особистості та проблема виховання у вищій школі

Поняття індивіда та особистості. Особистість та індивідуальність. Особистість та соціальна група. Вплив виховання. Види впливу. Вплив професії на особистість. Стадії професійного розвитку особистості

Тема 4. Розвиток творчого мислення студентів у процесі навчання психології у вищій школі

Критерії творчого мислення. Творчість та інтелект. Методи стимулювання творчої діяльності та поняття творчої особистості. Розвиток творчого мислення у процесі підготовки майбутніх психологів навчання та виховання.

Тема 5. Інноваційні технології формування компетенцій майбутніх фахівців.

Сучасні підходи до організації навчання у вищій школі. Філософія і принципи створення навчального середовища стосовно інноваційних технологій. Зміст та призначення інтерактивних методів навчання. Метод роботи в малих групах. Рольові ігри. Ділові ігри. Кейс-метод. Системний підхід до використання інтерактивних методів навчання.

Тема 6. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури.

Навчально-дослідницька і науково-дослідницька робота студентів Активна творча пізнавальна діяльність студентів та її види. Реферати, вимоги до оформлення. Етапи реферування наукової статті. Написання тез, есе. Вимоги до наукових досліджень. Етапи виконання наукового дослідження. Основні методи емпіричного і теоретичного психологічного дослідження.

Змістовий модуль 3. Історія вищої психологічної освіти

Тема 1. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої психологічної освіти в Україні

Зародження вищої освіти у зарубіжних країнах. Перші навчальні заклади підвищеного типу. Історія організації вищих навчальних закладів України. Братські школи осередки культури і освіти України. Завдання і зміст діяльності університетів. Розвиток жіночої освіти. Підготовка кадрів в університетах. Сучасні стратегічні тенденції розвитку вищої освіти.

Тема 2. Вища психологічна освіта за кордоном.

Основні типи вищих навчальних закладів у розвинених країнах світу. Провідні форми і методи навчання студентів за рубежом. Облік, контроль основних знань, умінь та навичок студентів у зарубіжних ВПЗ.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		Заочна форма	
	усього	у тому числі	усього	у тому числі

		Л	Сем.	с. р.,в т.ч ИНДЗ		Л	Сем.	с. р. в т.ч ИНДЗ
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології вищої школи								
Тема 1. Предмет, категорії психології вищої школи. Вища школа як педагогічна система	14	2	2	10	14	1	1	12
Тема 2. Методи та методика психологічних досліджень	17	2	2	13	17	1	1	15
Тема 3. Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально- виховного процесу	14	4	4	6	14	1	2	11
Тема 4. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу	12	2	2	8	12	-	1	11
Тема 5. Студент як суб'єкт –	16	2	2	12	16	1	1	14

суб'єктної педагогічної діяльності								
Тема 6. Виховна робота у вищому навчальному закладі	16	2	2	12	16	1	1	14
Змістовий модуль 2. Психологія діяльності та проблеми навчання у вищій школі								
Тема 1. Проблеми психології діяльності. Пізнання як діяльність. Структура пізнання	14	2	4	8	14	1	1	12
Тема 2. Проблеми навчання та научення у вищій школі	10	2	2	6	10	-	1	9
Тема 3. Психологія особистості та проблема виховання у вищій школі	10	2	2	6	10	1	1	8
Тема 4. Розвиток творчого	14	2	4	8	14	1	1	12

мислення студентів у процесі навчання психології у вищій школі								
Тема 5. Науково-дослідна діяльність студентів магістратури.	14	2	2	10	14	1	1	12
Змістовий модуль 3. Історія вищої психологічної освіти								
Тема 1. Соціально-історичні характеристики розвитку вищої психологічної освіти в Україні	15	2	2	11	15	1	1	13
Тема 2. Вища психологічна освіта за кордоном.	14	2	2	10	14		1	13
Усього годин	180				180			

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Предмет, завдання, основні категорії психології вищої школи.	2	1
2	Вища школа як психологічна система	2	-
3	Методи і методика педагогічних досліджень	2	1
4	Викладач вищого навчального закладу як організатор навчально-виховного процесу	2	1
5	Психологічна культура викладача вищого навчального закладу	2	-
6	Студент як суб'єкт – суб'єкт педагогічної діяльності	2	1
7	Організація виховної роботи у вищому навчальному закладі	2	1
8	Дидактика. Основні категорії, закономірності та принципи.	2	1
9	Форми і методи навчання у вищій школі	2	1
10	Сучасні технології навчання	2	1
11	Контроль і облік знань, умінь, навичок студентів у ВНЗ	2	1
12	Розвиток творчого мислення студентів у процесі навчання психології у вищій школі	2	1
13	Інноваційні технології формування компетенцій майбутніх фахівців	2	1
14	Науково-дослідна діяльність студентів магістратури	2	1
15	Соціально-історичні характеристики розвитку вищої педагогічної освіти в Україні	2	1
16	Вища психологічна освіта за кордоном	2	1
Разом		32	14

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		Денна	Заочна
1	Шляхи підвищення ефективності навчального процесу у вищій школі	12	15
2	Активізація пізнавальної діяльності як проблема та головне завдання вузівської педагогіки	9	12
3	Порівняльний аналіз рейтингових систем оцінки рівнів підготовки студентів	9	12
4	Психолого-педагогічні особливості використання технічних засобів навчання	9	12
5	Дидактичні принципи розробки електронних підручників	10	13
6	Обґрунтуйте дидактичні підходи до традиційного та особистісно-орієнтованого навчання у вищій школі	8	11
7	Аналіз можливостей тестового контролю у вищій школі	9	12
8	Наука і освіта: проблеми інтеграції	9	12
9	Основні ідеї та принципи інноваційного навчання	15	18
10	Аналіз реалізації принципів дидактики при складанні програми однієї із навчальних дисциплін кафедри.	10	13
11	Психолого-педагогічні проблеми спілкування викладача та студентів	9	12
12	Психологічні основи педагогічного такту	9	12
Разом		118	154

Самостійна робота над навчальним матеріалом передбачає: опрацювання лекційного матеріалу при підготовці до семінарських занять; перевірку підготовки до індивідуально-дослідної роботи за допомогою контрольних питань; опрацювання теоретичних і практичних питань з навчальної дисципліни.

Мета самостійної роботи – опрацювати додаткову інформацію з теоретичних питань, розглянутих на лекціях, що дозволяє одержати додаткові знання у поєднанні з аудиторним навчанням.

7. Індивідуальні завдання

№ з/п	Зміст завдання	Кількість балів	Форма Звіту
1.	<i>Завдання 1:</i> Зробіть порівняльний аналіз вищої освіти в Україні та закордоном.	4	Анотації Доповідь
2.	<i>Завдання 2:</i> Дати характеристику модульній системі освіти в Україні. Її переваги та недоліки.	4	Конспект
3.	<i>Завдання 3:</i> Розкрийте зміст та запропонуйте кілька форм взаємодії викладач – студент .	4	Презентація
4.	<i>Завдання 4:</i> Запропонуйте алгоритм вивчення дисципліни «Психологія та педагогіка (вища школа)».	4	Проект
5.	<i>Завдання 5:</i> Розробити словник на тему дисципліни.	4	Словник

8. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (досліди, вправи), проблемні дискусії, індуктивні, дедуктивні прийоми аналізу запитань. Репродуктивні вправи. Творчі завдання. Проблемно-пошукові вправи.

Словесні і наочні використовуються під час лекцій та інструктажів, практичні при проведенні семінарських робіт.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація. Під час проведення семінарських робіт застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, евристичні, підсумкові.

9. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці змістового модулю за рахунок аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

Відпрацювання пропущених лекцій, семінарських занять здійснюється під час консультацій (якщо пропуски без поважних причин – зараховуються без балів). Невиконані з поважних причин тестові завдання виконуються під час консультацій.

Результати опрацювання семінарських занять та оцінки поточного

контролю (тестові задачі та індивідуальні роботи) реєструються в журналі викладача. Сума набраних балів за модуль (семестр) не менше 60 балів. Це відповідає мінімальній задовільній оцінці (результат E за шкалою ECTS).

10. Приклади питань до екзамену

1. Педагогіка та психологія вищої школи: предмет, завдання, функції.
2. Основні поняття педагогіки та психології вищої школи.
3. Науково-педагогічний процес у ВНЗ: сутність, структура, етапи, закономірності, принципи.
4. Рівні методологічного знання в педагогіці вищої школи.
5. Методи та етапи науково-педагогічного дослідження.
6. Загальна характеристика і класифікація студентів.
7. Права та обов'язки осіб, які навчаються у вищих навчальних закладах
8. Викладач ВНЗ як організатор навчально-виховного процесу
9. Права та обов'язки педагогічних та науково-педагогічних працівників
10. Теорія і практика освіти. Основні принципи освіти
11. Сучасні тенденції в розвитку світової освіти.
12. Історія, структура, функції вищої освіти в Україні.
13. Освітні рівні та ступені вищої освіти в Україні
14. Модернізація системи вищої освіти в Україні і Європейський освітній процес.
15. Дидактика вищої школи – як галузь педагогіки вищої школи.
16. Системи організації навчального процесу у вищій школі. Типи (види) навчання.
17. Структура процесу навчання.
18. Поняття змісту освіти, його складові.
19. Нормативні документи, що визначають зміст вищої освіти
20. Методи та засоби навчання у вищій школі.
21. Форми навчання та форми організації навчання у вищій школі.
22. Підготовка та проведення лекцій.
23. Місце практичних та семінарських занять в організації процесу

навчання.

24. Самостійна робота студентів. Курсові, дипломні, магістерські роботи.
25. Науководослідна робота студентів. Консультації.
26. Практична підготовка студентів
27. Поняття діагностики навчальних досягнень, її структурні компоненти.
28. Види контролю результатів навчальної діяльності студентів.
29. Форми організації і методи контролю, шляхи їх удосконалення.
30. Оцінювання знань і умінь студентів. Модульно-рейтингова система оцінювання.
31. Системний підхід до організації виховання у ВНЗ.
32. Структура та зміст роботи куратора студентської академічної групи.
33. Студентський колектив в системі виховання студентської молоді. Методика вивчення особистості студента та академічної групи.
34. Студентське самоврядування у виші.
35. Завдання, напрями діяльності і структура закладу вищої освіти.

Інформаційні джерела щодо підготовки до іспиту

Галузинский В. М. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні.
elibrary.kubg.edu.ua :

6 – 10 с., 11 – 19 с., 22 – 34 с., 37 – 43 с., 45 – 54 с., 55 – 61 с., 65 – 73 с., 99 – 108 с., 118 – 135 с., 143 – 147 с., 159 – 176 с., 178 – 184 с., 185 – 192 с., 196 – 205 с., 208 – 224 с., 228 – 236 с., 238 – 241 с., 242 – 249.

Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія
www.studmed.ru

57 – 64 с., 70 – 78 с., 89 – 96 с., 124 – 131 с., 149 – 157 с., 160 – 165 с., 168 – 175 с., 195 – 201 с., 224 – 237 с., 240 – 247 с., 258 – 267 с., 271 – 284 с., 290 – 299 с., 302 – 309 с., 315 – 324 с., 340 – 347 с., 358 – 367 с.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид контрольного заходу	Максимальна кількість балів
Поточний контроль:	
1. Підготовка до семінарських занять, активна робота за темою заняття	14
2. Підготовка завдань самостійної роботи	16
3. Виконання індивідуальних завдань	30
Підсумковий контроль: екзамен	
– теоретична складова (питання до екзамену)	20
– практична складова	20
Разом	100

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FХ	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення дисципліни.
3. Методичні матеріали для семінарських і практичних занять.
4. Тестові контрольні завдання.
5. Рекомендована література та інформаційні Інтернет-ресурси

14. Рекомендована література

НОРМАТИВНО–ПРАВОВІ ДЖЕРЕЛА

1. Закон України Про освіту від 23.12.2010
2. Закон України «Про вищу освіту» №2984-III, із змінами від 19 січня 2010 р
3. Національна доктрина розвитку освіти // Центр Разумкова. Національна безпека і оборона. – 2002. - № 4. – С. 36-41.
4. Наказ МОН України. Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи № 943 16 жовтня 2009 року.
5. Державний стандарт базової і повної середньої освіти // Управління школою. – 2004. – лютий. - № 4. – С. 2-14.
6. Про Національну програму правової освіти населення : Указ Президента України від 18 жовтень.2001 р. № 992/2001 // Офіційний вісник України – К., 2001. – № 43. – С. 121.

ОСНОВНА

1. **Алексюк А. М.** Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : Підручник. – К. : Либідь, 1998. - 560 с.
2. **Беспалько В. П.** Слагаемые педагогической технологии. - М. : Педагогика, 1989. - 192 с.
3. **Бондар В. І.** Дидактика : ефективні технології навчання студентів. - К. : «Вересень». 1996. - 129 с.
4. **Бондар В. І.** Модульно-рейтингова технологія вивчення навчальної дисципліни (на матеріалі дидактики) – К. : Нові

інформ. технології, 1999.

5. **Бондар В. І.** Теоретичні основи і технологія педагогічного аналізу: управлінський аспект : навч. посібник. – К. : УДПУ, 1996. – 67 с.
6. **Вітвицька С. С.** Основи педагогіки вищої школи : Методичний посібник для студентів магістратури. – К. : Центр навчальної літератури, 2003. – 316 с.
7. **Галузинский В. М.** Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні / В. М. Галузинский, М. В. Євтух - К. : Інтел, 1995. - 168 с.
8. **Галузинський В. М.** Педагогіка : теорія та історія / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. - К. : Вища школа, 1995. - 236 с.
9. **Гузев В. В.** Планирование результатов образования и образовательные технологии – М. : Народное образование, 2001. – 240 с.
10. **Гусак П. М.** Технологія засвоєння студентами дидактичної теорії : Монографія – Луцьк : Видавництво ВДУ, 1996. – 115 с.
11. **Гончаренко С.** Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
12. **Дьяченко М. І.** Психология высшей школы / М. И. Дьяченко, Л. А. Кандыбович – Мн. : БГУ, 1981. – 383 с.
13. **Ерников С.** Опыт использования рейтинговой системы / С. Ерников, Т. Лобова, С. Филиппов. и др. // Высшее образование в России. — 1998. — № 1. – С. 137-146.
14. **Загвязинский В. И.** Основы дидактики высшей школы : (Учеб. пособие) / В. И. Загвязинский, Л. И. Гриценко – Тюмень : ТГУ, 1978. 91 с.
15. **Зайчук В. О.** Нові технології навчання // Науково-методичний зб. : випуск 16,19, 20. - К., 1996-1997. – 187 с.
16. **Зильберштейн А. І.** Проведення екзаменів та заліків у вищій школі / А. І. Зильберштейн, Т. Д. Солдатов — К. : Вища шк., 1979. - 156 с.
17. **Ігри для дорослих.** Інтерактивні методи навчання / Упоряд. Л. Галіцина. – К. : ред. загальнопед. газ., 2005. – 128 с.
18. **Карандашев В. Н.** Методика преподавания психологии: Учебное пособие. — СПб.: Питер, 2005. — 250 с.
19. **Кобыляцкий И. И.** Основы педагогики высшей школы. – Киев,

- Одесса : Вища школа, 1978. – 285 с.
20. **Кобиляцький І. І.** Методи навчально-виховної роботи у вищій школі. - Л. : Вид-во ЛДУ, 1970. - 225 с.
  21. **Ковальчук Г. О.** Активізація навчання в економічній освіті : навч. посіб. – К. : КНЕУ, 2003. – 298 с.
  22. **Кучер С.** Сутність та завдання контролю в системі модульного навчання // Рідна школа. — 2000. — № 11. – С. 47-49.
  23. **Лозниця В. С.** Психологія і педагогіка: основні положення : навч. посіб. Для самост. вивчення дисципліни. — К. : ЕксОб, 2003. – 304 с.
  24. **Лозова В. І.** Теоретичні основи виховання і навчання : Навчальний посібник / В. І. Лозова, Г. В. Троцько / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ОВСІ, 2002. – 400 с.
  25. **Ляудіс В. Я.** Методика преподавания психологии – СПб. : Лидер, 2007. - 192 с.
  26. **Майборода В. К.** Вища педагогічна освіта в Україні : історія, досвід, уроки (1917-1985 рр.) / За ред. Лугового В. І. – К. : Либідь, 1992. – 196 с.
  27. Методика организации самостоятельной работы студентов. – Казань : КГУ, 1983. – С. 27-32.
  28. **Моисеев Ю.** Использование рейтинговой системы в профессиональной подготовке // Alma mater. — 1988. — № 2. – С. 96-98.
  29. **Мойсеюк Н. Є.** Педагогіка. Навчальний посібник - К., 2007. – 608 с.
  30. **Мороз О. Г.** Підготовка майбутнього вчителя : зміст та організація / О. Г. Мороз, В. О. Сластьонін, В. О. Філіпченко. - К., 1997. - 167 с.
  31. **Мороз О. Г.** Умови ефективності організації самостійної роботи студентів / О. Г. Мороз, С. М. Яшанов / Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Тернопіль, 2000. – С.161-163.
  32. Навчальний процес у вищій педагогічній школі: Навчальний посібник / За заг. ред. **О. Г. Мороза.** – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. – 267 с.
  33. **Нагаєв В. М.** Методика викладання у вищій школі. – К. : Центр

учбової літератури, 2007. – 232 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека МГУ – м. Маріуполь, пр. Будівельників, 129 (корпус № 2)
2. Бібліотека МГУ (електроний каталог) –
<http://mdu.in.ua/index/biblioteka/0-10>

